

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут права

07-05-76S

СИЛАБУС SYLLABUS	ПРАВНИЧІ КОМПЕТЕНТНОСТІ LEGAL COMPETENCES	
	Шифр за ОП Code in Degree Programme	ВБ1.5
Освітній рівень Level of Education	Бакалаврський (перший) Bachelor's (first)	
Галузь знань Field of Knowledge	08	Право Law
Спеціальність Field of Study	081	Право Law
Освітня програма Degree Programme	Право	
	Law	

Силабус навчальної дисципліни «Правничі компетентності» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою *Право, спеціальності 081 Право. Рівне. НУВГП. 2024.* Рівне. НУВГП. 2024. 11 стор.

ОП на сайті університету: <https://ep3.nuwm.edu.ua/30683/>

Розробник силабусу: *Мельничук Ю. І., к.філос.н., доцент, доцентка кафедри правових природоохоронних дисциплін*

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 2 від “26” вересня 2024 року

В. о. завідувача кафедри правових природоохоронних дисциплін:
доцентка, к.ю.н. О. М. Швець

Керівник (гарант) ОП: к.ю.н., професорка І. В. Міщук
Схвалено науково-методичною радою з якості ННІП

Протокол № 2 від “26” вересня 2024 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІП : к.ю.н., професор
В. І. Цимбалюк

Попередня версія силабусу (вказати шифр) 07-05-55

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВНИЧІ КОМПЕТЕНТНОСТІ»	
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	<i>бакалавр</i>
Освітня програма	<i>право</i>
Спеціальність	<i>081 Право</i>
Рік навчання, семестр	<i>4,8</i>
Кількість кредитів	<i>4</i>
Лекції:	<i>22годин/8 годин</i>
Лабораторні заняття:	<i>20годин/14 годин</i>
Самостійна робота:	<i>78 годин/98 годин</i>
Курсова робота:	<i>-</i>
Форма навчання	<i>денна/заочна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>залік</i>
Мова викладання	<i>українська</i>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА (ІВ)	
Лектор 	<i>Мельничук Юлія Іванівна кандидат філософських наук, доцент кафедри правових природоохоронних дисциплін</i>
Вікіситет	<i>Юлія Іванівна Мельничук — Вікіситет (nuwm.edu.ua)</i>
ORCID	<i>https://orcid.org/0000-0003-1569-1986</i>
Як комунікувати	<i>y.i.melnychuk@nuwm.edu.ua</i>
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСНАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ	
Мета та завдання	

Мета - передбачає формування системи знань у здобувачів освіти та відшліфування навичок аналітичного, критичного та логічного мислення.

Завдання освітньої компоненти полягає у: формуванні здатності до аналізу та синтезу, узагальнення; здатності застосовувати закони та правила формальної логіки; здатності працювати із великим обсягами інформації використовуючи інструменти критичного мислення; вміти будувати логічні висновки, здійснювати порівняння, будувати аналогії; здатності вибудовувати ефективний аргументаційний процес; здійснювати найпростіші математичні дії; вміти застосовувати формалізацію; вміти здійснювати верифікацію; розумінні елементи комбінаторики, роботи із статистичними даними, теорії множин, теорії імовірності; вміти застосовувати теоретичні знання на практиці.

Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle, на платформі освітніх програм та їхніх освітніх компонентів

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1067>

Передумови вивчення*

(місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі)

Взаємозв'язок освітньої компоненти із такими компонентами як: Логіка для юристів, Кримінальний процес, Цивільний процес, Господарський процес, Адміністративне судочинство, Юридична риторика

Компетентності

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК17. Здатність до ініціативності, генерування нових ідей, адаптації та дій в нових ситуаціях.

СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .

СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення

Програмні результати навчання (ПРН). Результати навчання (РН)*

PH1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

PH3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

PH5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

PH6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

PH9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

PH12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.

PH13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

PH18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

PH19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

PH20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

Структура та зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Тема 1. Поняття правничих компетентностей

Денна форма: лекції – 2 год., практичні – 2 год., самостійна робота - 8 год.; заочна форма: лекції – 1 год., практичні – - год., самостійна робота – 10 год. (PH 1, PH5, PH9, PH13, PH19, PH20).

Поняття компетентностей: загальна характеристика. Професіоналізм в юридичній діяльності. Практичні вміння та професійні навички фахівця-юриста. Актуальні навички правників в нинішніх умовах.

Тема 2. Критичне мислення як логічна рефлексія

Денна форма: лекції – 2 год., практичні – 2 год., самостійна робота - 9 год.; заочна форма: лекції – - год., практичні – 2 год., самостійна робота – 10 год. (PH9, PH3, PH5, PH12, PH13, PH20).

Особливості критичного мислення. Мовленнєва комунікація та критичне мислення. Логічні основи критичного мислення. Стратегії критичного мислення. Вдосконалення рівня критичного мислення. Найтипівіші помилки при сприйнятті інформації.

Тема 3. Теорія аргументації

Денна форма: лекції – 2 год., практичні – 2 год., самостійна робота - 8 год.; заочна форма: лекції – 1 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 10 год. (PH1, PH3, PH6, PH20, PH19).

Дослідження процесу аргументації в теорії аргументації. Характерні риси аргументації. Види аргументації. Логічна та юридична аргументація. Логічний сенс операції доведення.

Співвідношення теоретичних та емпіричних методів обґрунтування у процесі розслідування судової справи. Спростування.

Тема 4. Запитання та відповіді при критичному аналізі

Денна форма: лекції – 2 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 9 год.; заочна форма: лекції – 1 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 14 год. (PH9, PH1, PH20, PH18).

Запитання: логічна структура, передумова запитання. Класифікація запитань. Відповіді: логічна структура. Роль запитань та відповідей у юридичній практиці. Специфіка запитань при критичному аналізі інформації.

Разом за МК1: денна форма: лекції – 8 год., практичні – 8 год., самостійна робота – 34 год.; заочна форма: лекції – 3 год., практичні – 6 год., самостійна робота – 44 год.

Модуль 2

Тема 5. Логічне мислення. Понятійний апарат міркувань.

Денна форма: лекції – 2 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 3 год.; заочна форма: лекції – - год., практичні – 2 год., самостійна робота – 10 год. (PH3, PH13, PH19, PH12).

Логічне мислення: загальна характеристика. Ознаки логічної культури юристів. Практичний аспект використання кіл Ейлера-Вена. Визначіть та охарактеризуйте логічні помилки при здійсненні операцій із поняттями.

Тема 6. Судження як форма мислення, прості та складні судження.

Денна форма: лекції – 2 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 9 год.; заочна форма: лекції – 1 год., практичні – - год., самостійна робота – 10 год. (PH3, PH13, PH19, PH12, PH9).

Судження: характеристика. Терміни у судженнях. Прості судженні. Поняття еквівалентності та заперечення. Правила побудови заперечних суджень. Складні судження: особливості утворення. Особливості використання різних видів сполучників при утворенні складних суджень. Особливості верифікації складних суджень.

Тема 7. Умовивід як форма мислення. Правдоподібний та імовірний умовиводи

Денна форма: лекції – 4 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 8 год.; заочна форма: лекції – 2 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 10 год. (PH3, PH5, PH13, PH20).

Структура умовиводу. Поняття логічного виводу та логічного слідування. Безпосередні умовиводи з категоричних суджень: перетворення, обернення, протиставлення предикату, виводи за «логічним квадратом». Умовивід та логічне слідування. Дедуктивні умовиводи. Індуктивні умовиводи. Традуктивні умовиводи.

Тема 8. Аналітичне мислення. Основні закони та операції формальної логіки як інструменти аналітичного мислення.

Денна форма: лекції – 2 год., практичні – 4 год., самостійна робота - 8 год.; заочна форма: лекції – 1 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 10 год. (PH1, PH3, PH6, PH9, PH13).

Особливості застосування аналітичного мислення у юридичній діяльності. Аналіз законів формальної логіки як інструменти аналітичного мислення. Зміст, вимоги, умови дії, функції, значення основних законів логіки та типові логічні помилки при їх порушенні. Інструменти для перевірки аналітичних здібностей.

Тема 9. Елементи теорії множин

Денна форма: лекції – 2 год., практичні – 2 год., самостійна робота - 8 год.; заочна форма: лекції – 2 год., практичні – 1 год., самостійна робота – 10 год. (PH6, PH13, PH18).

Загальна характеристика імені (предметне та смислове значення). Поняття теорії множин. Співвідношення імен та понять. Правила поділу понять: характеристика. Характеристика помилок. Використання знання з елементів теорії множин у практичній діяльності.

Тема 10. Елементи комбінаторики, теорії ймовірностей і математичної статистики.

Денна форма: лекції – 2 год., практичні – 2 год., самостійна робота - 8 год.; заочна форма: лекції – 1 год., практичні – 1 год., самостійна робота – 14 год. (PH1, PH3, PH18, PH13, PH20)

Поняття комбінаторики. Використання елементарних математичних дій: операції із натуральними числами, дробовими числами, визначення відсотків, складання пропорцій. Особливості аналітичного аналізу із інформацією різного виду, аналіз статистичних даних. Базові правила комбінаторики. Поняття теорії ймовірності.

Разом за МК2: денна форма: лекції – 12 год., практичні – 12 год., самостійна робота – 44 год.; заочна форма: лекції – 5 год., практичні – 8 год., самостійна робота – 54 год.

УСЬОГО: денна форма: лекції – 22 год., практичні – 20 год., самостійна робота – 78 год., всього 120 год.; заочна форма: лекції – 8 год., практичні – 14 год., самостійна робота – 98 год., всього 120 год.

Форми та методи навчання

Види занять: лекції, практичні заняття, самостійна та індивідуальна роботи.

Форми навчання: традиційні лекції, практичні заняття, дискусія, проблемне навчання.

Методи навчання: практичні вправи, логічні, аналітичні задачі, ситуаційні завдання, індивідуальні завдання, тести та інші інтерактивні методи навчання.

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Технічні засоби навчання: мультимедійне обладнання, ноутбук, екранна (проекційна) апаратура.

Програмне забезпечення: MS Windows, MS Office, навчальна платформа Moodle.

**Порядок оцінювання програмних результатів навчання/
результатів навчання**

Оцінювання здобувачів вищої освіти:

- 60 балів аудиторна робота. Це виконання завдань до практичних занять та індивідуального завдання;*
- 20 балів – модуль 1;*
- 20 балів – модуль 2.*

Усього 100 балів.

Також, здобувачі вищої освіти можуть отримати додаткові бали при виконання різних видів робіт наукового спрямування (наприклад, написання статей, тез, доповідей та ін.). У такому випадку теми можуть бути вибрані самостійно, але із узгодженням з викладачем.

Модульний контроль проходить у формі тестування.

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна література:

1. Колотілова Н.А. Логіка і риторика. Ретроспектива взаємозв'язку. Київ: Центр навч. л-ри, 2019. 272 с.
2. Конверський А.Є. Традиційна логіка: підр. Київ: Центр навч. л-ри, 2020. 408 с.
3. Конверський А.Є. Сучасна логіка. Класична та некласична: підр. Київ: Центр навч. л-ри, 2019. 296 с.
4. Конверський А.Є. Критичне мислення: підручник для студентів навчальних закладів вищої освіти усіх спеціальностей. К., 2019. 340с.
5. Максименко С. та ін. Системне мислення: формування і розвиток. К., 2020. 251с.
6. Онлайн тести ЗНО із ТЗНПК. URL: <https://zno.osvita.ua/master/tznpk/>

Додаткова література:

1. Гвоздік О.І. Логічні числення: принципи побудови та застосування в юриспруденції. Київ: ТАТ, 2003. 302с.
2. Щербина О. Ю. Логіка та юридична аргументація . Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2013. 303 с.
3. Юридична аргументація. Логічні дослідження: монографія За заг. ред. О. М. Юркевич. 2-ге вид., переробл. та допов. Харків: Право, 2015. 336 с.
4. Юркевич О. М., Павленко Ж. О. Підготовка до складання ТЗНПК в завданнях та рішеннях: логічний підхід. Навч. посіб. 4-е вид., доп. та перероб. Харків: Контраст, 2022. 236с
5. Карамішева Н. В. Логіка. Пізнання, евристика: посіб. для студентів та аспірантів. Львів: Астролябія, 2002. 352с.
6. Тягло О.В. Критичне мислення. Харків: Вид-во «Основа», 2008. 189 с.
7. Хоменко І.В. Евристика: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 280 с.
8. Хоменко І.В. Логіка в задачах. Київ: Четверта хвиля, 1998. 283 с.
9. Цалін С.Д. Логічний словник-довідник. Харків: Факт, 2006. 383 с.
10. Гвоздік О.І., Кошинець В.В. Логіка доказування в юрисдикційному процесі: навч. посіб. Київ: Національна академія прокуратури України, 2016. 130 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Інститут філософії ім. Г.Сковороди НАН України. URL: <http://www.filosof.com.ua>
3. Бібліотека філософської літератури. URL: http://dumka.ho.ua/books_kf.htm

Поєднання навчання та досліджень* (за потреби)

1. Мельничук Ю.І. Комуникативна раціоналізація та дискурсивні процедури обґрунтування норм. Юридичний науковий електронний журнал 2020. №3. С.474-476.
2. Мельничук Ю.І. Критичне мислення як базова компетентність правознавців/ Міжнародна науково-практична конференція «Перспективні напрямки розвитку економіки, фінансів, обліку та права: теорія і практика», 12 лютого 2020р. URL: <http://www.economics.in.ua>
3. Мельничук Ю. Логічні основи аргументації як способу міркування / Теоретичні та практичні аспекти розвитку науки(частина II): матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції м. Київ, 30-31 січня 2020р. м. Київ: МЦНІД, 2020. 72с. С.60-62
4. Мельничук Ю. Герменевтичні аспекти логічного аналізу у юридичній практиці // Альманах науки № 2(35) лютий 2020р. (за матеріалами II Міжнародна науково-практична конференція «Наука та пріоритети») м. Київ. 88с. С.81-84

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Гнучкість розуму, аналітичні, критичні навички, здатність логічно обґрунтовувати власну позицію, критичне ставлення до інформації, аналіз інформації при прийнятті рішення.

Дедлайни та перескладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <http://er3.nuwm.edu.ua/4273/>. Згідно цього документу і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі.

Перездача модульних контролів здійснюється згідно <http://nuwm.edu.ua/struktorni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezalezhnootsiniuvannia-znan/dokumenty>.

Оголошення стосовно дедлайнів здачі та перездачі оприлюднюються на сторінці MOODLE: <https://exam.nuwm.edu.ua/>

Неформальна та інформальна освіта (за потреби)

Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного

Положення про неформальну освіту. <http://er3.nuwm.edu.ua/18660/>
Також здобувачі вищої освіти можуть самостійно на платформах Prometheus, Coursera, FutureLearn та інших опанувати матеріал для

перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни/освітньої програми та перевірялись в підсумковому оцінюванні.

Правила академічної доброчесності

Усі виконані навчальні завдання здобувачі самостійно перевіряють на виявлення текстових запозичень через університетську платформу MOODLE <http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Unplag>.
В аудиторії здобувачі не допускаються до списування та обману – за порушення принципів академічної доброчесності викладач може накладати санкції: зниження балів, повернення роботи на доопрацювання, не допущення до захисту роботи та ін.

Вимоги до відвідування

Здобувачу вищої освіти не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Якщо є довідка про хворобу чи іншу поважну причину, то здобувачу не потрібно відпрацьовувати пропущене заняття. Здобувач вищої освіти має право оформити індивідуальний графік навчання згідно відповідного положення <http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/>

Автор
доцент кафедри правових
природоохоронних дисциплін
МЕЛЬНИЧУК

Юлія

Автор
В.О. Завідувача кафедри правових
природоохоронних дисциплін

Юлія МЕЛЬНИЧУК

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №1236
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000009B6C3700C8C2C100